

КІЛЬКІСНА ОЦІНКА РИЗИКІВ ДЛЯ ЯКОСТІ МАЗЕЙ АПТЕЧНОГО ВИГОТОВЛЕННЯ

Савченко Л.П., Підпружников Ю.В., Іванаускас Л., Георгіяни В. А.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
Литовський університет наук здоров'я, м. Каунас, Литва

Вступ. Контроль якості є обов'язковим етапом виготовлення та відпуску будь-якого ЛЗ. Якість мазей нормується декількома документами, вимоги яких досить схожі. Однак, лише в Настанові СТ-Н МОЗУ 42.4-5:2015 «Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек» [1] є згадування про ризики та необхідність їх врахування. Оцінка ризиків є одною із основних частин системи забезпечення якості, яку рекомендується запровадити в кожній аптеці [2]. Вона дозволяє визначити фактори, які найбільше впливають на якість мазей для запобігання їх виникнення в майбутньому.

Мета дослідження. Формулювання та кількісна оцінка дефектів якості мазей. Вибір потенційних дефектів, небезпечних для якості мазей.

Методи дослідження. Для досліджень використовували метод анкетування та метод FMEA (аналіз видів та наслідків потенційних дефектів), який дозволяє виявити найбільш критичні кроки виробничих процесів.

Основні результати. Для проведення дослідження було здійснене анкетування співробітників виробничих аптек ряду областей України. Оцінка дефектів проводилась за 10-ти бальною шкалою. Було розраховане середнє значення бальної кількісної оцінки всіх дефектів за трьома параметрами, вказаними в анкеті (наслідок потенційного дефекту, ймовірність його виникнення та можливість виявлення). Величина середнього балу в більшості аптек знаходилась в діапазоні 1,7-4,0 балів. Найбільшою величиною середнього значення суми трьох категорій характеризується аптека № 18 Луганської області (5,3 бали). Найменше значення має аптека № 3 Дніпровської області (1,7 бала). Слід відзначити, що ні одна з аптек не має значень вище 5 балів. 12 аптек мають бальну оцінку між 4,0-4,5 балів.

Після цього для кожного дефекту розраховані значення пріоритетного числа ризиків (ПЧР). Для оцінки їх величини розраховане $ПЧР_{сер}$. Максимальне значення його склало 60 балів для дефекту перевищення загального числа аеробних мікроорганізмів в мазі.

Висновки. Здійснена кількісна оцінка ризиків для якості мазей аптечного виготовлення. Виявлено, що середнє значення дефектів не перевищує 5 балів, а більшість аптек мають бали в межах 1,7-4,0 балів.

Список літератури

1. Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек: Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.5:2015, затверджені Наказом МОЗ України № 398 від 01. 07. 15. – К., 2015. – 109 с. URL: http://www.moz.gov.ua/docfiles/dn_20150701_0398_dod1_ns.pdf 14

2. Про затвердження Правил виробництва (виготовлення) та контролю якості лікарських засобів в аптеках: Наказ МОЗ України № 812 від 17. 10. 2012 р. – К., 2012. – 28 с. URL: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20121017_812.html